

مضرات مصرف قلیان

قلیان ترفند دیگری
از سوی صنایع دخانی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت سلامت
مرکز سلامت محیط و کار
دبیرخانه کشوری کنترل دخانیات

تنباکوی میوه‌ای

تنباکوی میوه‌ای هم چند سالی است که به دست اعراب تولید شده و با انواع اسانس و طعم‌های گوناگون در دسترس همگان است حتی در کشورهای دیگر. البته به گفته پزشکان این نوع تنباکو از بدترین نوع برگ توتون تهیه شده که در کارخانه‌ها معمولاً دور ریز تولیدات آنها است ولی به واسطه مواد شیمیایی معطر و بسته بندی‌های پر زرق و برق آنها را با نام تنباکوی میوه‌ای در ایران و نام عربی معسل در کشورهای عربی بفروش می‌رسانند. استعمال قلیان میوه‌ای در برخی شهرها و کشورهای اروپا هم شیوع پیدا کرده و خیلی از جوانان هم در اروپا قلیان میوه‌ای را به عنوان تفریح انتخاب کرده و ساعتی را در کافی شاپ برای سرو قلیان اختصاص می‌دهند.

تهیه کننده: ندا شیرخانلو - کارشناس بهداشت حرفه ای
مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی قلب و عروق شهید رجایی

این نکته نیز حائز اهمیت است که میزان گاز منواکسید کربن، فلزات سنگین و ترکیبات شیمیایی سرطان زا منتشره از احتراق ذغال یا مواد ایجادکننده حرارت در قلیان در مقایسه با سیگار به مراتب بیشتر و اثرات سوء آن نیز، چه برای مصرف کنندگان و چه افراد در معرض دود تحمیلی، فراتر می باشد. این در حالی است که بیماریهای منتقله از طریق دهان و دستان آلوده در اثر استفاده مشترک از قلیان، همچون سل و هیپاتیت، قابل بررسی می باشد.

به این تصویر که کالبد شکافی از جسد یک فرد سیگاری است با دقت نگاه کنید

قلیان خطرناک است یا سیگار؟

برخلاف بسیاری عقاید و باورهای سنتی، دود منتشره از قلیان حاوی مقادیر بی شماری مواد سمی می باشد. این مواد به عنوان عوامل اصلی بروز سرطان ریه، بیماریهای قلبی عروقی و سایر بیماریها شناخته شده اند. از آنجائیکه نیکوتین موجود در دود حاصله از مصرف قلیان همانند سایر مواد دخانی اعتیادآور بوده، مصرف متناوب آن ایجاد وابستگی می نماید.

مصرف کنندگان قلیان در هر بار مصرف، دود بسیار زیادتری را در مقایسه با کشیدن یک نخ سیگار دریافت می کنند. افراد سیگاری که بطور متداول ۸ تا ۱۲ نخ سیگار در روز مصرف می کنند به طور متوسط با ۴۰ تا ۷۵ پُک که به مدت ۵ تا ۷ دقیقه به طول می انجامد حدود ۵/۰ تا ۶/۰ لیتر دود استنشاق می کنند.

این در حالی است که مصرف کننده قلیان در هر وعده مصرف که بطور متداول ۲۰ تا ۸۰ دقیقه طول می کشد حدود ۵۰ تا ۲۰۰ پُک می زند که هر پُک بطور متوسط حاوی ۱۵/۰ تا یک لیتر دود می باشد.

به عبارت دیگر از نظر میزان مواجهه و استنشاق دود، هر فرد مصرف کننده قلیان در هر وعده معادل ۱۰۰ نخ یا بیشتر سیگار، دود دریافت نموده است.

با وجود اینکه بخشی از نیکوتین موجود در دود قلیان در اثر عبور از آب جدا می شود، میزان نیکوتین دریافتی در افراد مصرف کننده قلیان، باندازه ای است که ایجاد وابستگی می کند. نیکوتین نقش بسیار مهمی را در میزان و نحوه مصرف مواد دخانی به عهده دارد. تحقیقات ثابت نموده است که افراد سیگاری تا زمانی که میزان نیکوتین دریافتی به آستانه مورد نیاز برای رفع حالت وابستگی، قبل از رسیدن به حالت تهوع، برسد به کشیدن سیگار ادامه می دهند.

این موضوع مصرف کنندگان قلیان و اطرافیان آنها را که در مواجهه با دود تحمیلی آن قرار دارند همچون مصرف کنندگان سیگار به ابتلاء انواع سرطان ها، بیماریهای قلبی عروقی، تنفسی و اثرات سوء در هنگام بارداری دچار خواهد ساخت.

بنابراین میتوان نتیجه گرفت که با فرض جذب بخشی از نیکوتین موجود در دود قلیان در اثر عبور آن از آب، مصرف کنندگان قلیان با استنشاق مقادیر بسیار زیادتر دود جهت رسیدن به آستانه ارضاء وابستگی، در مواجهه با مقادیر زیادتر موادشیمیایی سرطان زا و گازهای خطرناک همچون منواکسید کربن می باشند.

توتون و تنباکوی قلیان به علت داشتن آمونیاک چند برابر بیشتر از سیگار، جذب بدن می شود.